

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
12 Пж 409/20
17.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД у већу састављеном од судије Дејана Ђојбашића као председника већа, судије Љиљане Миловановић и судије Маје Живковић као чланова већа, у правној ствари тужиоца Република Србија - Министарство пољопривреде и заштите животне средине Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, против туженог Друштво са ограниченом одговорношћу „ВОЋНО ЛОЗНИ РАСАДНИК” из Жабара, кога заступа пуномоћник Даница Спасић, адвокат из Пожаревца, ради стицања без основа, вредност спора 400.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Пожаревцу П 29/2019 од 22.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 17.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 29/2019 од 22.10.2019. године и **ОДЛУЧУЈЕ СЕ**:

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу плати износ од 99.067,42 евра са припадајућом каматом по стопи Европске централне банке почев од 31.12.2014. године па све до исплате у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати износ од 712.000,00 динара на име трошкова парничног поступка у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде.

II Обавезује се тужени да тужиоцу плати износ од 60.000,00 динара на име трошкова другостепеног поступка у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде

Образложење

Побијаном пресудом у ставу 1. је одбијен захтев којим је тужилац, тражио да се обавезе тужени да му плати износ од 99.067,42 евра са припадајућом каматом по стопи Европске централне банке почев од 31.12.2014. године, док је у ставу 2. обавезан тужилац да туженом плати износ од 198.770,00 динара, на име трошкова парничног поступка.

Благовременом жалбом тужилац побија напред наведену пресуду из свих законом предвиђених разлога па у смислу образложених жалбених навода предлаже да Привредни апелациони суд као другостепени суд ожалбену пресуду преиначи тако што ће тужбени захтев тужиоца усвојити и обавезати туженог да плати трошкове првостепеног поступка. Трошкове другостепеног поступка је тужилац тражио.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде у складу са чланом 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које овај суд, као другостепени суд, пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је новчано потраживање тужиоца у износу од 99.067,42 еура у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, на име накнаде за коришћење пољопривредног земљишта које је власништво тужиоца. Према утврђеном чињеничном стању тужилац је власник, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије корисник, пољопривредног земљишта на катастарским парцелама уписаним у лист непокретности бр. 1757 КО Жабари, на парцелама уписаним у лист непокретности бр. 682 КО Брзоходе, те лист непокретности бр. 791 КО Витежево, лист непокретности бр. 1648 КО Витежево, лист непокретности бр. 312 КО Сибница. У листу непокретности бр. 1785 КО Жабари, на свим катастарским парцелама као ималац права приватне својине са уделом 229984/643774 уписан је овде тужени, док је Република Србија, уписана као носилац јавне својине са уделом од 413790/643774, а на истом уделу је као корисник уписано Министарство пољопривреде, шумарство и водопривреде. Према садржини листова непокретности, али издатих 20.02.2003. године утврђено је да је на свим парцелама тужени био уписан као корисник државне својине на парцелама уписаним у лист непокретности 1785 КО Жабари где је уписан тужени као и носилац друштвене својине на 229984/643774. На основу записника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Одељење за инспекције, Одсек пољопривредне инспекције за пољопривредно земљиште бр. 320-12-68/2014-04 од 24.01.2014. године, првостепени суд је утврдио да је исти сачињен на основу инспекцијског прегледа код овде туженог дана 24.01.2014. године, у поступку спровођења контроле, утврђивања стања и фактичког начина коришћења земљишта у државној својини у КО Жабари, КО Витежево, КО Четережје, КО Сибница, КО Породин, КО Полатна и КО Брзоходе, Општина Жабари, те да је изласком на лице мета извршена идентификација пољопривредног земљишта у својини Републике Србије-катастарских парцела које користи овде тужени од стране присутног геометра, те да је дат табеларни приказ свих катастарских парцела у поменутих катастарским општинама. Констатовано је да је директору туженог Мирољубу Живковићу предочено да по извршеном убирању усева напусти пољопривредно земљиште у државној својини и преда у државину Министарству односно закупцу пољопривредног земљишта у државној својини. Истог дана је одлуком одређена и висина накнаде за бесправно коришћење пољопривредног земљишта у државној својини од стране туженог. Накнада је утврђена на бази просечне из лицитиране цене за пољопривредно земљиште у државној својини истог квалитета у суседним општинама (Свилајнац, Велика Плана и Мало Црниће). Тужени је позван уредно од стране Општине Жабари,

Комисије за спровођење вансудског поравнања, да дана 16.10.2014. године дође како би потписао вансудско поравнање, али предметно поравнање није пописано. У доказном поступку првостепени суд је извео доказ вештачењем на околност висине накнаде за коришћење земљишта и на основу истог је утврдио да накнада за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини за производну 2006/2007 износи 18.846,49 евра, за производну 2007/2008 годину износи 18.846,49 евра, за производну 2008/2009 годину износи 6.476,25 евра, за производну 2009/2010 годину износи 11.066,10 евра, за производну 2010/2011 годину износи 7.459,79 евра, за производну 2011/2012 годину износи 8.467,46 евра, за производну 2012/2013 износи 16.339,90 евра, за производну 2013/2014 износи 11.564,93 евра, односно укупно 99.067,42 евра. Из налаза судског вештака за област пољопривреда од 09.10.2019. године суд је утврдио да је стање парцела било такво да исте нису биле у функцији ни за претходне засаде, као ни за производњу ратарских култура, и у периоду који је наведен у тужби тужиоца парцеле наведене у записнику од 24.01.2014. године нису коришћене за производњу ратарских култура, да нема доказа да је тужени исте користио и остваривао приход-није дошло до увећања вредности имовине туженог па самим тим ни избегнутих давања од стране туженог. Из исказа сведока као и законског заступника туженог, суд је утврдио да инспекторима који су сачинили записник од 24.01.2014. године није било познато стање предметних парцела пре сачињавања записника од 24.01.2014. године, да су исти само у записник констатовали да се тужени бави ратарском производњом од 2006. године и да су до тог закључка дошли на основу утврђеног фактичког стања увида у неку фактуру и паушалне изјаве књиговођа **али то тачно не знају** да ли је и како тужени користио предметно земљиште. Из исказа сведока бивших запослених код туженог, суд је утврдио да земљиште није нађубрено од 1999. године, да је почело рашчишћавање и крчење парцела да ни претходни засади винове лозе и воћних садница нису одржавани, да су засади запуштени и пропали, те да са сигурношћу могу да тврде да све парцеле нису рашчишћене ни данас и да нису обрађиване, док је из исказа законског заступника туженог утврђено да је исти у поступку приватизације 2003. године купио ДП Воћно лозни расадник у Жабарима, да поседује лист непокретности из 2003. године којима је Воћно лозни расадник уписан као власник или као корисник парцела, да није знао за промене у катастру, да је за промене у катастру сазнао 2014. године, да му нико није тражио предају парцела да их иначе не би крчио и излагао се трошковима. Такође је утврђено да је тужени започео рашчишћавање парцела што је трајало више година да парцеле нису приведене намени, те да је за парцеле и записника од 24.01.2014. године оно што је наведено у записнику да је порао у 2013. години а да пре тога није било коришћења употребе орања и сл., такође је навео да тужени није имао никакву корист од предметних парцела. С обзиром да из изведених доказа првостепени суд није могао поуздано да утврди чињеницу да је тужени користио предметне парцеле у спорном периоду на начин како је то наведено у записнику од 24.01.2014. године као и да је имао корист од употребе од истог, првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован.

Привредни апелациони суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање неправилно применио материјално право те су се стекли услови да се побијана одлука преиначи.

Прелазним и завршним одредбама Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 и 41/09), регулисано је да се даном ступања

на снагу тог закона, пољопривредно земљиште у државној својини преноси на управљање министарству а до доношења одлуке о давању у закуп тог земљишта, као и да правном лицу којем је на дан ступања на снагу законом имало право коришћења пољопривредног земљишта у државној својини, то право престаје даном истека рока одређеног уговором о давању на коришћење тог земљишта, даном доношења одлуке о давању у закуп тог земљишта, односно даном отуђења земљишта. Одредбом члана 60. истог закона регулисан је начин располагања и управљања земљиштем у државној својини којим сада располаже и управља држава преко надлежног министарства, а коришћење истог земљишта остварује се давањем у закуп с тим да дотадашњи корисници имају само право пречег закупа по члану 64а. Закона о пољопривредном земљишту. Одатле проистиче да ступањем на снагу наведеног закона, ван услова прописаног тим законом у члану 61, више нема могућности коришћења пољопривредног земљишта у државној својини без плаћања накнаде. Како тужени није у складу са чланом 61. Закона о пољопривредном земљишту ослобођен од плаћања накнаде за коришћење истог, то произилази да је у спорном периоду био у обавези да тужиоцу плати накнаду за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини. Наиме даном ступања на снагу Закона о пољопривредном земљишту престаје да важе и Закон о пољопривредном земљишту из 1993. године са изменама и допунама, и поједине одредбе Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту и друге облике својине, што значи да је у моменту ступања на снагу овог закона тужени био упознат да више није корисник пољопривредног земљишта у друштвеној својини које му је омогућавало да исти користи без плаћања накнаде, већ да је корисник земљишта у државној својини, те да земљиште даље може да настави да користи само регулисањем међусобних односа са Републиком Србије преко надлежног министарства, реализацијом права пречег закупа као дотадашњег корисника. Тужени то није учинио. Како према неспорном чињеничном стању, у спорном периоду тужени јесте користио земљиште у државној својини, то је у смислу одредбе члана 219. Закона о облигационим односима, у обавези да плати накнаду због коришћења туђе ствари. Наиме наведеном одредбом прописано је да када неко употреби туђу ствар у своју корист, ималац може захтевати независно од права на накнаду штете или у одсуству исте да у лице које је неовлашћено користило ствар накнади корист коју је имало од њене употребе. Дакле, коришћењем туђе ствари као посебан вид стицања без основа конституише обавезу накнаде у висини користи која је остварена. У конкретном случају та корист се мери ценом закупа наведеног пољопривредног земљишта у спорном периоду коју тужени није платио.

Тужени је сам, током поступка истакао да је од 2006. до 2010. године извршио култивацију дела катастарских парцела, тако што је исте очистио од засада, пањева и др. и почео да их користи као пољопривредно земљиште. Навео је и да је од дана када је примио тужбу, користио грађу одређене парцеле КО Жабари, у укупној површини од 22.990,84ха односно 229984/643774 делова, на којој површини је уписан као власник, затим да користи и обрађује катастарске парцеле бр. 1326/1, 3220, 3226, 3300 уписане у лист непокретности бр. 1785 и катастарске парцеле бр. 924, 925 и 1641/2, уписане у листу непокретности бр. 1757 КО Жабари, а истицао је и да је власник КП 1641/2 на основу Споразума од 24.03.1982. године и да му није познато када је и по ком основу као власник парцеле уписана Република Србија. У самом записнику о извршеном

инспекцијском надзору је наведено, односно констатовано фактичко стање сваке парцеле понаособ.

Имајући у виду све напред наведено, Привредни апелациони суд налази да основано тужилац у жалби указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је тужбени захтев одбио, те да су се, услед наведеног, стекли услови за преиначење првостепене одлуке.

Наиме, без обзира што је тужени на дан ступања на снагу закона био уписан као корисник земљишта, истом је престао правни основ коришћења, те како је тужени исто користио без правног основа као пољопривредно земљиште без закљученог уговора са тужиоцем, то тужиоцу по одредби члана 219. Закона о облигационим односима припада право на накнаду, која је утврђена из налаза и мишљења вештака економско финансијске струке од 08.05.2017. године, у износу од 99.067,42 евра за укупну површину коришћеног пољопривредног земљишта у наведеним производним годинама.

Такође није од утицаја да ли је тужени од употребе наведених парцела остварио корист тако што је увећао своју имовину за вредност употребе с обзиром да се корист може огледати и у изосталом умањењу имовине у висини избегнутог давања а што је у конкретном случају и остварено те је према одредби члана 219. Закона о облигационим односима тужени у обавези да тужиоцу накнади корист коју је имао од бесправног коришћења пољопривредног земљишта у државној својини а која је једнака накнади коју би тужени морао да плати тужиоцу за коришћење земљишта.

Одлука о трошковима првостепеног поступка је донета применом члана 153. и члана 163. Закона о парничном поступку а имајући у виду успех странака у спору, те је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 712.000,00 динара и то на име састава тужбе у износу од 30.000,00 динара, на име трошкова вештачења у износу од 30.000,00 динара, на име заступања на 12 одржаних рочишта у износу од 378.000,00 динара, на име заступања на 13 неодржаних рочишта у износу од 214.000,00 динара и на име састава жалбе од 28.07.2017. године у износу од 60.000,00 динара а према АТ.

Имајући у виду напред наведено, Привредни апелациони суд је донео одлуку применом члана 394. Закона о парничном поступку као у ставу I изреке.

Како је тужилац успео са жалбом то му припадају трошкови другостепеног поступка, те је Привредни апелациони суд нашао да је тужени обавезан да плати тужиоцу износ од 60.000,00 динара на име састава жалбе и применом члана 153., члана 163. и члана 165. Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу II изреке.

ЉМ/СР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА СУДИЈА
Дејан Ћојбашић, с.р.

За тачност отправка